

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΩΝ
& ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ 16^η ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΔΗΜΟΣΙΩΝ
ΕΣΟΔΩΝ
ΤΜΗΜΑ Γ΄

Αθήνα, 30 Απριλίου 2010

ΠΟΛ. 1050

Ταχ. Δ/ση : Καρ. Σερβίας 10
Ταχ. Κωδ. : 101 84 Αθήνα
Πληροφορίες :
Τηλέφωνο : 210 3614303, 210 3613274
210 3614718
FAX : 210 3635077

ΠΡΟΣ: ΩΣ Π.Δ.

ΘΕΜΑ: Οδηγίες για την είσπραξη χρεών πτωχών οφειλετών.

Σκοπός της παρούσας εγκυκλίου είναι η παροχή διευκρινίσεων και οδηγιών στις Δ.Ο.Υ. και τα Ελεγκτικά Κέντρα σχετικά με ορισμένα σημαντικά θέματα που άπτονται της συμμετοχής του Δημοσίου στην πτωχευτική διαδικασία. Τα περισσότερα από τα ζητήματα αυτά αφορούν στις πτωχεύσεις που διέπονται από τον Πτωχευτικό Κώδικα (Ν. 3588/2007 ΦΕΚ 153Α΄/10-7-2007), στις οποίες εφαρμόζονται και οι ειδικές για το Δημόσιο νέες διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 6 του Ν. 3808/10-12-2009 (ΦΕΚ 227Α΄/10-12-2009). Ωστόσο, γίνεται αναφορά και στις παλιές πτωχεύσεις (δηλαδή στις πτωχευτικές διαδικασίες που ανοίχθηκαν πριν από την έναρξη ισχύος του Πτωχευτικού Κώδικα και εξακολουθούν να διέπονται από το προϊσχύον πτωχευτικό δίκαιο), δεδομένου ότι πολλές από τις πτωχεύσεις αυτές εκκρεμούν σήμερα.

Επισημαίνεται ότι για τη διαδικασία συνδιαλλαγής, που εισάγεται με τον ισχύοντα Πτωχευτικό Κώδικα (άρθρα 99-106), ως θεσμός προληπτικός της πτώχευσης και ρυθμίζεται περαιτέρω (ειδικά ως προς το Δημόσιο) με τις προαναφερθείσες διατάξεις του Ν. 3808/2009, θα ακολουθήσει νέα ειδική εγκύκλιος της Υπηρεσίας μας, όπου θα δίνονται αναλυτικές οδηγίες σχετικά με τη συμμετοχή του Δημοσίου στη διαδικασία αυτή.

I. ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟΥ ΚΩΔΙΚΑ - ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Οι ρυθμίσεις του Πτωχευτικού Κώδικα (Ν. 3588/2007) εφαρμόζονται μόνο στις πτωχευτικές διαδικασίες που αρχίζουν μετά την έναρξη ισχύος του, την 16η-9-2007, δηλαδή σε εκείνες, όπου η αίτηση για κήρυξη της πτώχευσης έχει υποβληθεί (δηλαδή κατατεθεί στο Πτωχευτικό Δικαστήριο) μετά την παραπάνω ημερομηνία (άρθρο 182 παρ. 1 σε συνδυασμό με άρθρο 180, βλ. αιτιολογική έκθεση για το άρθρο 182).

Αντίθετα, οι εκκρεμείς κατά την παραπάνω ημερομηνία διαδικασίες, δηλαδή εκείνες για τις οποίες η σχετική αίτηση υποβλήθηκε πριν από το παραπάνω χρονικό σημείο, εξακολουθούν να διέπονται από το προϊσχύον δίκαιο (άρθρο 182 παρ. 2).

II. ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΣΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ Α.Φ.Μ. ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΑ ΚΑΙ ΣΥΝΥΠΟΧΡΕΩΝ

Όπως προκύπτει από τις νέες διατάξεις του άρθρου 4 παρ. 6 εδ. γ του Ν. 3808/2009 (ΦΕΚ 227 Α'/10-12-2009), ισχύει –και στις νέες πτωχεύσεις- η υποχρέωση του γραμματέα του Πτωχευτικού Δικαστηρίου να κοινοποιεί κάθε πτωχευτική απόφαση στη Διεύθυνση Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Δ16) του Υπουργείου Οικονομικών, γνωστοποιώντας σ' αυτήν και τους Α.Φ.Μ. που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 62 του Κ.Ε.Δ.Ε. Η απόφαση καθώς και τα ανωτέρω στοιχεία διαβιβάζονται εν συνεχεία από τη Δ16 στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ.

Παρατηρείται ωστόσο συχνά στην πράξη, ιδιαίτερα από μικρά επαρχιακά Πρωτοδικεία, να μην τηρείται η παραπάνω υποχρέωση κοινοποίησης, είτε διότι η κοινοποίηση γίνεται απευθείας στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. (χωρίς μεσολάβηση της Δ16), είτε διότι δεν λαμβάνει χώρα καμία κοινοποίηση. Για το λόγο αυτό, παρακαλούνται οι Δ.Ο.Υ., όπου παρατηρείται το φαινόμενο αυτό, να υπενθυμίζουν στα Πρωτοδικεία της έδρας τους την ανωτέρω εκ του νόμου υποχρέωση κοινοποίησης των πτωχευτικών αποφάσεων. Σε κάθε περίπτωση, με οποιονδήποτε τρόπο και αν περιέρχεται σε γνώση της Δ.Ο.Υ. κήρυξη σε πτώχευση οφειλέτη της, αυτή οφείλει να προβαίνει άμεσα σε όλες τις νόμιμες ενέργειες.

Επισημαίνεται, τέλος, ότι, σε περίπτωση που η πτωχευτική απόφαση κοινοποιείται σε αναρμόδια Δ.Ο.Υ., η τελευταία οφείλει να διαβιβάζει χωρίς καθυστέρηση την απόφαση στην αρμόδια Δ.Ο.Υ. Επίσης, αν πληροφορείται ή γνωρίζει ότι ο πτωχός οφείλει και σε άλλη Δ.Ο.Υ., οφείλει να κοινοποιεί την απόφαση και σε αυτήν.

III. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ ΔΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΑΠΟΦΑΣΕΩΝ, ΠΡΟΣΚΛΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΒΛΕΠΟΝΤΑΙ ΣΤΟΝ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΚΩΔΙΚΑ

Για τη διευκόλυνση των Δ.Ο.Υ., παρατίθενται τα βασικά μέσα δημοσιότητας που προβλέπει ο Πτωχευτικός Κώδικας (άρθρα 8, 9 και οικείες κατά περίπτωση διατάξεις) για τις σημαντικότερες αποφάσεις, προσκλήσεις και άλλες πράξεις της πτωχευτικής και προπτωχευτικής διαδικασίας. Το πτωχευτικό δικαστήριο μπορεί, κατά την κρίση του, να διατάζει και πρόσθετες δημοσιεύσεις.

1. **Δικαστική απόφαση που κηρύσσει πτώχευση:** όπως επισημάνθηκε στο προηγούμενο κεφάλαιο (υπό στοιχείο II), οι αποφάσεις αυτές κοινοποιούνται στη Δ16 και διαβιβάζονται από αυτήν στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. Ευρεία δημοσιότητα αποκτούν με τη δημοσίευση περιλήψεών τους στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων (Δ.Δ.Δ.) του Ταμείου Νομικών καθώς και με την καταχώρηση των ονομάτων ή των επωνυμιών των πτωχευσάντων στο Μητρώο Πτωχεύσεων του αρμόδιου Πρωτοδικείου, όπου τηρείται και αλφαβητικό ευρετήριο. Στο Πρωτοδικείο Αθηνών τηρείται Γενικό Μητρώο για τις πτωχεύσεις σε όλη την επικράτεια. Οι αποφάσεις που κηρύσσουν πτώχευση σημειώνονται επίσης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ)¹. Σε περίπτωση που ο πτωχός έχει εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητα, πλοία, αεροσκάφη ή έχει άλλα περιουσιακά στοιχεία, που καταχωρούνται σε δημόσια βιβλία, η απόφαση για την πτώχευση καταχωρείται στο οικείο υποθηκοφυλακείο, κτηματολόγιο, μητρώο ή άλλο δημόσιο βιβλίο αντίστοιχα. Τέλος, σημειώνεται ότι, σε περίπτωση ασφαλιστικής επιχείρησης, απόσπασμα της σχετικής απόφασης κοινοποιείται εντός 5 ημερών από τη δημοσίευσή της στο Υπουργείο Ανάπτυξης (άρθρο 12α παρ. 7 ν.δ. 400/1970, ΦΕΚ Α'10/1970, όπως ισχύει).

---

¹ Βλ. και άρθρο 6 παρ. 2 περ. ε του Ν. 3419/2005 «Γενικό Εμπορικό Μητρώο – Εκσυγχρονισμός της Επιμελητηριακής Νομοθεσίας» (ΦΕΚ Α' 297/6-12-2005). Σύμφωνα με το νόμο αυτό, στο Γ.Ε.ΜΗ καταχωρούνται ηλεκτρονικά όλοι οι έμποροι αλλά και άλλα νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων με έδρα ή υποκαταστήματα στην Ελλάδα (βλ. άρθρο 1 του νόμου) καθώς και οι σημαντικές πράξεις που μεταβάλλουν την κατάστασή τους, επομένως το Γ.Ε.ΜΗ. θα αποτελεί σημαντική πηγή έρευνας για κάθε ενδιαφερόμενο. Κατά το χρόνο έκδοσης της παρούσας εγκυκλίου δεν έχει τεθεί ακόμα σε λειτουργία. Για οποιαδήποτε σχετική πληροφορία μπορείτε να απευθύνεστε στα κατά τόπους αρμόδια Επιμελητήρια, την Κεντρική Ένωση Επιμελητηρίων και τη Γενική Διεύθυνση Εσωτερικού Εμπορίου της Γενικής Γραμματείας Εμπορίου του Υπουργείου Ανάπτυξης, όπου τηρούνται Υπηρεσίες Γ.Ε.ΜΗ (βλ. άρθρο 2 του ίδιου νόμου). Μέχρι την έναρξη λειτουργίας του Γ.Ε.ΜΗ., εξακολουθεί να ισχύει η διάταξη του άρθρου 5α του Ν. 1089/1980 (ΦΕΚ Α'261/12-11-1980), όπως ισχύει, σύμφωνα με την οποία αντίγραφα των πτωχευτικών αποφάσεων αποστέλλονται από το γραμματέα του πτωχευτικού δικαστηρίου στο εμπορικό και βιομηχανικό επιμελητήριο της περιφέρειάς του μέσα στο πρώτο δεκαπενθήμερο κάθε μήνα.

2. **Δικαστική απόφαση που διατάζει προληπτικά μέτρα (άρθρο 10, βλ. κατωτέρω Κεφάλαιο υπό στοιχείο XIV):** περίληψη δημοσιεύεται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών.
3. **Δικαστική απόφαση που μεταβάλλει το χρόνο παύσης πληρωμών (βλ. κατωτέρω κεφάλαιο υπό στοιχείο VIII):** περίληψη δημοσιεύεται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών και καταχωρείται στη μερίδα του πτωχού, στο Μητρώο Πτωχεύσεων του Πρωτοδικείου.
4. **Δικαστική απόφαση που ανακαλεί κηρυχθείσα πτώχευση:** περίληψη δημοσιεύεται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών και καταχωρείται στη μερίδα του πτωχού, στο Μητρώο Πτωχεύσεων του Πρωτοδικείου. Επίσης σημειώνεται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.
5. **Πράξη εισηγητή για σύγκληση συνέλευσης πιστωτών:** περίληψη, που περιλαμβάνει τον τόπο, το χρόνο της συνέλευσης και τα θέματα που θα συζητηθούν δημοσιεύεται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών 10 ημέρες πριν από την ημέρα της συνέλευσης, τοιχοκολλάται στα γραφεία του εισηγητή και καταχωρείται στη μερίδα του πτωχού. Ειδικά, η σύγκληση της πρώτης συνέλευσης για τη σύνταξη πίνακα εικαζομένων πιστωτών και τον ορισμό της επιτροπής των πιστωτών καθώς και της συνέλευσης των πιστωτών που θα αποφασίσει με βάση την έκθεση του συνδίκου κατά το άρθρο 70 του Πτωχευτικού Κώδικα (οι δύο αυτές συνελεύσεις μπορεί να συμπίπτουν) γίνεται με τη δικαστική απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση.
6. **Έκθεση συνδίκου για την επιχείρηση του οφειλέτη:** η έκθεση του συνδίκου για την κατάσταση της επιχείρησης του οφειλέτη υποβάλλεται στη συνέλευση των πιστωτών (άρθρο 70). Σε περίπτωση που η αρμόδια Δ.Ο.Υ. κρίνει σκόπιμο να ενημερωθεί πληρέστερα για την κατάσταση του οφειλέτη της, μπορεί να παρασταθεί στην παραπάνω συνέλευση ή να ζητήσει το κείμενο της έκθεσης από το σύνδικο ή τον εισηγητή, στον οποίο η έκθεση γνωστοποιείται υποχρεωτικά δέκα (10) ημέρες πριν από τη συνέλευση.
7. **Δικαστικές αποφάσεις που αναφέρονται στη διαδικασία συνδιαλλαγής (άρθρα 99 επ. Πτωχευτικού Κώδικα), δηλ. ανοίγουν διαδικασία συνδιαλλαγής, παρατείνουν το χρόνο συνδιαλλαγής, επικυρώνουν ή απορρίπτουν συμφωνία συνδιαλλαγής, κηρύσσουν τη λύση διαδικασίας συνδιαλλαγής:** οι αποφάσεις αυτές δημοσιεύονται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών και σημειώνονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Επίσης, τα ονόματα ή οι επωνυμίες (επί νομικών προσώπων) αυτών που αιτήθηκαν το άνοιγμα διαδικασίας συνδιαλλαγής εγγράφονται στο Μητρώο Πτωχεύσεων του οικείου Πρωτοδικείου. Οι συνέπειες των αποφάσεων αυτών για το Δημόσιο και ο τρόπος

8. **Δικαστική απόφαση, με την οποία συγκαλείται συνέλευση πιστωτών για την ψήφιση σχεδίου αναδιοργάνωσης (άρθρα 114 επ.):** δημοσιεύεται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών και καταχωρείται στη μερίδα του πτωχού. Επίσης, γνωστοποιείται από το γραμματέα των πτωχεύσεων, με επιστολή, μαζί με το υποβληθέν σχέδιο αναδιοργάνωσης στους αναγγελλθέντες πιστωτές, στους ενέγγυους πιστωτές, στο σύνδικο, τον οφειλέτη και στην τυχόν ορισθείσα επιτροπή πιστωτών.
9. **Δικαστικές αποφάσεις που αναφέρονται σε υποβληθέν σχέδιο αναδιοργάνωσης, δηλ. επικυρώνουν ή απορρίπτουν το σχέδιο, το ακυρώνουν ή διατάσσουν την ατομική ανατροπή του:** δημοσιεύονται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών, καταχωρούνται στη μερίδα του πτωχού και σημειώνονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Επισημαίνεται ότι η επικύρωση σχεδίου αναδιοργάνωσης συνιστά λόγο περάτωσης της πτώχευσης (βλ. κατωτέρω κεφάλαιο υπό στοιχείο XII).
10. **Άδεια εισηγητή για εκποίηση εμπορευμάτων και κινητών της πτώχευσης πριν από το στάδιο της ένωσης (άρθρο 77):** περίληψη της άδειας εκποίησης δημοσιεύεται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών δέκα (10) ημέρες πριν από την ημέρα της εκποίησης και τοιχοκολλάται στα γραφεία του εισηγητή. Η πράξη καταχωρείται στη μερίδα του πτωχού.
11. **Διακήρυξη για εκποίηση της επιχείρησης του οφειλέτη ως συνόλου στο στάδιο της ένωσης (άρθρα 135 επ.):** η διακήρυξη για τη διενέργεια του δημόσιου πλειοδοτικού διαγωνισμού δημοσιεύεται μία φορά στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών και από δύο φορές σε εφημερίδες κατά τις διακρίσεις του άρθρου 138 παρ. 2. Η σχετική δικαστική απόφαση καταχωρείται στη μερίδα του πτωχού.
12. **Άδεια εκποίησης κινητών της πτώχευσης στο στάδιο της ένωσης (άρθρο 146):** περίληψη της άδειας εκποίησης δημοσιεύεται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών δέκα (10) ημέρες πριν από την ημέρα της εκποίησης και τοιχοκολλάται στα γραφεία του εισηγητή. Η πράξη καταχωρείται στη μερίδα του πτωχού και γνωστοποιείται στους πιστωτές που έχουν εμπράγματη ασφάλεια.
13. **Διακήρυξη για εκποίηση ακινήτων της πτώχευσης στο στάδιο της ένωσης (άρθρα 147 επ.):** αντίγραφο της διακήρυξης τοιχοκολλάται στο γραφείο του εισηγητή και κοινοποιείται στους ενυπόθηκους πιστωτές και στο Δημόσιο είκοσι (20) τουλάχιστον

- 14. Πίνακας διανομής του εκπλειστηριάσματος από την εκκαθάριση της πτωχευτικής περιουσίας (άρθρο 153):** Ο πίνακας αυτός, που συντάσσεται από το σύνδικο και κηρύσσεται εκτελεστός από τον εισηγητή, τοιχοκολλάται στα γραφεία του τελευταίου, ενώ σχετική ανακοίνωση δημοσιεύεται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών, ενδεχομένως δε και σε εφημερίδες κατά τις διακρίσεις του άρθρου 153 παρ. 2). Η σχετική πράξη καταχωρείται στη μερίδα του πτωχού. Ήδη, με τη νέα διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 67 του Ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α΄) θεσπίζεται υποχρέωση του συνδίκου να επιδώσει τον πίνακα διανομής και την πράξη του εισηγητή, με την οποία κηρύσσεται ο πίνακας εκτελεστός, στο Δημόσιο, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 58 παρ. 4 του Κ.Ε.Δ.Ε.
- 15. Δικαστική απόφαση που κηρύσσει την παύση των εργασιών της πτώχευσης (άρθρο 166):** δημοσιεύεται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών και καταχωρείται στη μερίδα του πτωχού. Επίσης, σημειώνεται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο. Επισημαίνεται ότι η παύση των εργασιών της πτώχευσης αποτελεί λόγο περάτωσης αυτής (βλ. κατωτέρω κεφάλαιο υπό στοιχείο XII).
- 16. Δικαστική απόφαση που κηρύσσει τον οφειλέτη συγγνωστό (άρθρο 167):** η διάταξη της σχετικής απόφασης σημειώνεται στο Μητρώο Πτωχεύσεων καθώς και στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο.
- 17. Αίτηση πτωχού οφειλέτη στο πτωχευτικό δικαστήριο για αποκατάσταση και δικαστική απόφαση περί αποκατάστασης (άρθρα 168 επ.):** περιλήψεις τόσο της αίτησης όσο και της απόφασης δημοσιεύονται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών. Η αποκατάσταση του πτωχού καταχωρείται στη μερίδα του. Επισημαίνεται ότι η αποκατάσταση του πτωχού δεν συμπίπτει υποχρεωτικά με την περάτωση της πτώχευσης (βλ. κατωτέρω κεφάλαιο υπό στοιχείο XII).

IV. ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗ ΛΗΨΗΣ ΜΕΤΡΩΝ ΑΝΑΓΚΑΣΤΙΚΗΣ ΕΚΤΕΛΕΣΗΣ ΣΕ ΒΑΡΟΣ ΤΟΥ ΠΤΩΧΕΥΣΑΝΤΑ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΚΗΡΥΞΗ ΣΕ ΠΤΩΧΕΥΣΗ

Επισημαίνεται ότι σε περίπτωση πτώχευσης οφειλέτη του, το Δημόσιο δεν έχει πλέον τη δυνατότητα λήψης μέτρων αναγκαστικής εκτέλεσης σε βάρος της πτωχευτικής και μεταπτωχευτικής περιουσίας του πτωχέυσαντα, όπως συνέβαινε υπό το προηγούμενο καθεστώς, δεδομένου ότι η σχετική ευνοϊκή διάταξη του άρθρου 62 παρ. 4 του Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε.) έχει καταργηθεί, δυνάμει του άρθρου 181 εδ. στ του Πτωχευτικού Κώδικα. Επομένως, ισχύει και για το Δημόσιο, εφόσον δεν είναι ενυπόθηκος δανειστής η διάταξη του άρθρου 25 του Πτωχευτικού Κώδικα, κατά την οποία «από την κήρυξη της πτώχευσης αναστέλλονται αυτοδικαίως όλα τα ατομικά καταδιωκτικά μέτρα των πιστωτών κατά του οφειλέτη προς ικανοποίηση ή εκπλήρωση πτωχευτικών απαιτήσεών τους. Ιδίως απαγορεύεται η έναρξη ή συνέχιση της αναγκαστικής εκτέλεσης ... κλπ».

Για το λόγο αυτό, σε περίπτωση πτώχευσης οφειλέτη του Δημοσίου, έχει ιδιαίτερη σημασία, να ενεργοποιούνται, όταν κρίνεται αναγκαίο, τα κατά Κ.Ε.Δ.Ε. αναγκαστικά μέτρα είσπραξης σε βάρος τυχόν συνυπόχρεων προσώπων. Το Δημόσιο, ως πιστωτής, μπορεί να λαμβάνει αναγκαστικά μέτρα είσπραξης σε βάρος των συνυποχρέων του πτωχέυσαντα, με τους ίδιους όρους που ισχύουν για όλους τους κοινούς οφειλέτες. Σχετικά με τη λήψη των μέτρων αυτών παραπέμπουμε στην πρόσφατη γενικού περιεχομένου εγκύκλιο ΠΟΛ 1111/2-9-2009 με θέμα «Οδηγίες για την είσπραξη των ληξιπροθέσμων».

Σε περίπτωση, όμως, όπως επισημάνθηκε ήδη, που το Δημόσιο είναι ενυπόθηκος δανειστής, μπορεί να επισπεύσει ή να συνεχίσει αναγκαστική εκτέλεση για την ικανοποίησή του από το υπέγγυο ακίνητο της πτωχευτικής περιουσίας σύμφωνα με το άρθρο 26 παρ. 2 του Πτωχευτικού Κώδικα υπό την επιφύλαξη των αναστολών που προβλέπονται στις παραγράφους 3-5 του άρθρου αυτού.

Εξυπακούεται ότι το Δημόσιο εξακολουθεί να έχει τη δυνατότητα επιβολής αναγκαστικής εκτέλεσης στην πτωχευτική και μεταπτωχευτική περιουσία του οφειλέτη, σύμφωνα με το άρθρο 62 παρ. 4 του Κ.Ε.Δ.Ε., εφόσον η πτώχευση είναι παλιά, δηλαδή η σχετική αίτηση πτωχεύσεως είχε υποβληθεί πριν από την 16η-9-2007, οπότε δεν έχει εφαρμογή ο Πτωχευτικός Κώδικας.

V. ΣΥΜΨΗΦΙΣΜΟΣ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΜΕ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΤΩΧΟΥ ΟΦΕΙΛΕΤΗ ΕΝΑΝΤΙ ΑΥΤΟΥ

Ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Δ.Ο.Υ. επιτρέπεται να προβεί σε αυτεπάγγελτο κατ' άρθρο 83 του Κ.Ε.Δ.Ε. συμψηφισμό, **εφόσον οι προϋποθέσεις του συμψηφισμού συνέτρεξαν πριν από την κήρυξη της πτώχευσης**. Η δυνατότητα αυτή υπήρχε και υπό το προηγούμενο καθεστώς, όπως είχε κριθεί με την υπ' αριθ. 636/1986 Γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ., η οποία έχει γίνει δεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών. Ήδη στον Πτωχευτικό Κώδικα, η δυνατότητα μονομερούς συμψηφισμού εκ μέρους του πιστωτή, υπό την παραπάνω προϋπόθεση, προβλέπεται ρητά και αναφέρεται σε κάθε πτωχευτικό πιστωτή, επομένως και στο Δημόσιο (βλ. άρθρο 36 παρ. 1 Πτωχευτικού Κώδικα).

Υπενθυμίζεται ότι αν η ανταπαίτηση του πτωχού οφειλέτη έναντι του Δημοσίου έχει δημιουργηθεί από τη δραστηριότητα του πτωχού (όχι του συνδίκου) **μετά την κήρυξη σε πτώχευση** (π.χ. απαίτηση επιστροφής φόρου εισοδήματος που παρήχθη μετά την κήρυξη σε πτώχευση), **δεν ανήκει στην πτωχευτική περιουσία αλλά στη μεταπτωχευτική, την οποία δεν διαχειρίζεται ο σύνδικος, αλλά ο ίδιος ο πτωχός.**

VI. ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΟΥ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΟΤΗΤΑΣ ΣΕ ΕΝΗΜΕΡΟ ΠΤΩΧΟ ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΑΥΣΗ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ (ΓΙΑ ΠΑΛΙΕΣ ΠΤΩΧΕΥΣΕΙΣ)

Υπενθυμίζεται ότι κατά το προϊσχύον καθεστώς, η παύση των εργασιών της πτώχευσης δεν συνιστούσε λόγο περάτωσης αυτής. Για το λόγο αυτό, σε περιπτώσεις εκκρεμών παλιών πτωχεύσεων, τίθεται το ζήτημα αν πρέπει να χορηγείται Αποδεικτικό Φορολογικής Ενημερότητας (Α.Φ.Ε.) σε ενήμερο πτωχό φορολογούμενο μετά την παύση των εργασιών της πτώχευσης (οπότε παύει το έργο του συνδίκου).

Όπως έχει κριθεί με γνωμοδότηση του Ν.Σ.Κ. (υπ' αριθ. 304/1998), η οποία έχει γίνει δεκτή από τον Υπουργό Οικονομικών, η **Δ.Ο.Υ. υποχρεούται να χορηγεί Α.Φ.Ε. σε πτωχό οφειλέτη της (μετά την παύση εργασιών της πτώχευσης), εφόσον είναι ενήμερος κατά τις περί Α.Φ.Ε. ισχύουσες διατάξεις** (το κείμενο των σχετικών περί Α.Φ.Ε. διατάξεων προσαρτάται ως παράρτημα στην ως άνω εγκύκλιο ΠΟΛ 1111/2-9-2009 με θέμα «Οδηγίες για την είσπραξη των ληξιπροθέσμων»).

Επισημαίνεται ότι η **ανωτέρω διευκρίνιση αφορά σε εκκρεμείς πτωχεύσεις που δεν διέπονται από τον Πτωχευτικό Κώδικα**, δεδομένου ότι κατά τις νέες διατάξεις η παύση εργασιών της πτώχευσης αποτελεί λόγο περάτωσης αυτής (βλ. κατωτέρω στο κεφάλαιο XII).

Τέλος, υπενθυμίζεται ότι για τις πράξεις διαχείρισης της πτωχευτικής περιουσίας που διενεργεί ο σύνδικος δεν απαιτείται Α.Φ.Ε. (βλ. άρθρο 3 παρ. 4 Υ.Α. Υπουργού Οικονομικών υπ' αριθ. 1109793/6134-11/0016/ ΠΟΛ. 1223/24.11.1999 ΦΕΚ 2134 Β'/1999, όπως ισχύει, καθώς και το άρθρο 133 παρ. 2 του Πτωχευτικού Κώδικα).

VII. ΑΜΕΣΗ ΕΓΓΡΑΦΗ ΥΠΟΘΗΚΗΣ ΣΕ ΑΚΙΝΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΦΕΙΛΕΤΗ ΚΑΙ ΣΥΝΥΠΟΧΡΕΩΝ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗ ΛΗΞΙΠΡΟΘΕΣΜΩΝ ΟΦΕΙΛΩΝ - ΚΩΛΥΜΑΤΑ ΕΓΓΡΑΦΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΚΩΔΙΚΑ

Γενικά

Σε κάθε περίπτωση ληξιπρόθεσμων χρεών, ιδιαίτερα όταν τα χρέη αυτά είναι μεγάλου ύψους και η είσπραξή τους καθυστερεί πάνω από ένα εύλογο χρονικό διάστημα, **έχει κρίσιμη σημασία** για τη διασφάλιση των απαιτήσεων των Δημοσίου, **η άμεση εγγραφή υποθήκης από τη Δ.Ο.Υ. σε ακίνητο ή ακίνητα του πρωτοφειλέτη και των συνυποχρέων ανάλογης οικονομικής αξίας**, ώστε να εξασφαλίζεται η προνομιακή ικανοποίηση του Δημοσίου όχι μόνο ως πιστωτή με γενικό προνόμιο (βλ. κατωτέρω Κεφάλαιο υπό στοιχείο Χ) αλλά και ως ενυπόθηκου δανειστή (οπότε κατατάσσεται με ειδικό προνόμιο στο υπέγγυο ακίνητο με τη σειρά που προβλέπει το άρθρο 155 Πτωχευτικού Κώδικα).

α. Αμεσότητα εγγραφής - Εξασφάλιση χρονικής προτεραιότητας των υποθηκών του Δημοσίου

Προκειμένου όμως το μέτρο αυτό να είναι πράγματι αποτελεσματικό, οι αρμόδιες Δ.Ο.Υ. πρέπει να μεριμνούν για τη χρονική προτεραιότητα (δηλαδή την καλή υποθηκική τάξη) της υποθήκης που εγγράφεται υπέρ του Δημοσίου, κατά προτίμηση δε **να εγγράφουν υποθήκες σε ακίνητα ελεύθερα βαρών**. Και τούτο διότι, όπως είναι γνωστό, στην υποθήκη ισχύει η αρχή της χρονικής προτεραιότητας, κατά την οποία η προτεραιότητα μεταξύ των ενυπόθηκων δανειστών (αναφορικά με την ικανοποίηση των ασφαλισμένων τους απαιτήσεων από το υπέγγυο ακίνητο) κανονίζεται από τη χρονολογική τάξη της εγγραφής της υποθήκης τους (βλ. ΑΚ 1300).

Για το λόγο αυτό, οι Δ.Ο.Υ. πρέπει να παρακολουθούν τη φορολογική συμπεριφορά των οφειλετών τους, όσο οι επιχειρήσεις αυτών είναι ακόμα υγιείς και παράγουν εισόδημα και να

επιβάλλουν τα αναγκαία διασφαλιστικά μέτρα, προτού η επιχείρηση του οφειλέτη ενδεχομένως περιέλθει σε οικονομική αδυναμία, δεδομένου ότι η εγγραφή υποθηκών στα περιουσιακά στοιχεία του οφειλέτη από άλλους πιστωτές –κυρίως τράπεζες- λαμβάνει χώρα κατά κανόνα όσο η επιχείρησή του είναι υγιής. Συνεπώς τυχόν εμπράγματα εξασφάλιση του Δημοσίου μετά την περιέλευση του οφειλέτη σε οικονομική αδυναμία αποδεικνύεται συχνά αλυσιτελής. Το τελευταίο αυτό συμβαίνει συνήθως στις περιπτώσεις που βεβαιώνονται οφειλές μεγάλου ύψους μετά τη διενέργεια καθυστερημένων φορολογικών ελέγχων. Είναι συχνό φαινόμενο στις περιπτώσεις αυτές, η επιχείρηση να έχει περιέλθει εν τω μεταξύ σε οικονομική αδυναμία, με αποτέλεσμα να καθίσταται πλέον δυσχερής η εξασφάλιση της είσπραξης των βεβαιωθείσών οφειλών προς το Δημόσιο, κατά τα ανωτέρω.

Τέλος, υπενθυμίζεται ότι **η εγγραφή υποθήκης πρέπει να προηγείται τυχόν κατάσχεσης εκ μέρους τρίτου πιστωτή, γιατί διαφορετικά η εγγραφή της υποθήκης θα είναι ανίσχυρη** έναντι του κατασχόντος και όλων των άλλων δανειστών που αναγγέλησαν ή θα αναγγεθούν νόμιμα και εμπρόθεσμα στον πλειστηριασμό που τυχόν ακολουθήσει και η κατάταξη των απαιτήσεων του Δημοσίου θα γίνει χωρίς να ληφθεί υπόψη το προνόμιο της υποθήκης (βλ. άρθρο Κ.Πολ.Δ. 997 παρ. 3).

β. Έγκαιρη διενέργεια φορολογικών ελέγχων

Όπως προκύπτει από τα ανωτέρω, **έχει αποφασιστική σημασία η λήψη μέτρων όταν διαπιστώνεται καθυστέρηση πληρωμής τρεχουσών φορολογικών οφειλών**. Για τους ίδιους λόγους, τα Δικαστικά Τμήματα των Δ.Ο.Υ. πρέπει να ενημερώνουν χωρίς καθυστέρηση τα αρμόδια Τμήματα Ελέγχου ή τα κατά περίπτωση αρμόδια Ελεγκτικά Κέντρα (Π.Ε.Κ., Δ.Ε.Κ.), όταν διαπιστώνεται καθυστέρηση τρεχουσών φορολογικών οφειλών κατά τα ανωτέρω, **ώστε να διενεργούνται οι εκκρεμούντες φορολογικοί έλεγχοι στην επιχείρηση του οφειλέτη και να γίνονται οι σχετικές βεβαιώσεις άμεσα**.

Άμεσα πρέπει να διενεργείται έλεγχος και σε κάθε περίπτωση που το Δικαστικό Τμήμα της Δ.Ο.Υ. λαμβάνει προγράμματα πλειστηριασμού οφειλετών του με επίσπευση τρίτων δανειστών.

γ. Υποχρεωτική ανάκληση των υποθηκών που εγγράφονται μετά την παύση πληρωμών του οφειλέτη

Πέρα από την πρακτική σημασία εγγραφής υποθήκης, προτού η επιχείρηση του οφειλέτη περιέλθει σε οικονομική αδυναμία, όπως αναλύθηκε παραπάνω, πρέπει να τονιστεί ότι ειδικά **η εγγραφή υποθήκης μετά την παύση πληρωμών του οφειλέτη δεν είναι και νομικά επιτρεπτή**. Υπενθυμίζεται ότι το χρονικό σημείο κατά το οποίο ο οφειλέτης περιέρχεται σε κατάσταση παύσης πληρωμών προσδιορίζεται από την απόφαση που κηρύσσει την πτώχευση, προηγείται αυτής και δεν μπορεί να απέχει πέραν της διετίας από την ημερομηνία κήρυξης σε πτώχευση ή, σε περίπτωση θανάτου του οφειλέτη, πέραν του έτους πριν από το θάνατο (άρθρο 7 παρ. 2).

Σύμφωνα με το άρθρο 42 περίπτωση δ του Πτωχευτικού Κώδικα, **ανακαλείται υποχρεωτικά** με πρωτοβουλία του συνδίκου –μεταξύ άλλων- **η σύσταση εμπράγματης ασφάλειας σε βάρος της περιουσίας του πτωχεύσαντα (επομένως και τυχόν υποθήκη που εγγράφει ο Προϊστάμενος της Δ.Ο.Υ. σε ακίνητο του μετέπειτα πτωχεύσαντα οφειλέτη), εφόσον αυτή έλαβε χώρα κατά την ύποπτη περίοδο** (δηλαδή κατά το χρονικό διάστημα από την παύση των πληρωμών μέχρι την κήρυξη της πτώχευσης).

Για το λόγο αυτό, σε κάθε περίπτωση η εγγραφή υποθήκης πρέπει να λαμβάνει χώρα, προτού ο οφειλέτης περιέλθει σε κατάσταση παύσης πληρωμών, ώστε να αποτρέπεται ο κίνδυνος απώλειας της ασφάλειας του Δημοσίου λόγω μεταγενέστερης ανάκλησης του μέτρου αυτού από το σύνδικο.

δ. Απαγόρευση εγγραφής υποθήκης μετά την κήρυξη του οφειλέτη σε πτώχευση

Υπενθυμίζεται ότι μετά την κήρυξη σε πτώχευση **απαγορεύεται η εγγραφή υποθήκης σε στοιχείο της πτωχευτικής περιουσίας**. Η απαγόρευση αυτή υφίστατο και στο παρελθόν, ίσχυε δηλαδή και στις πτωχεύσεις που διέπονταν από τον Εμπορικό Νόμο (βλ. άρθρο 539 Εμπορικού Νόμου), παρά την τότε ισχύ του άρθρου 62 παρ. 4 του Κ.Ε.Δ.Ε., δεδομένου ότι η εγγραφή υποθήκης συνιστά διασφαλιστικό μέτρο (εμπράγματη ασφάλεια) και όχι μέτρο αναγκαστικής εκτέλεσης.

ε. Εγγραφή υποθήκης σε ακίνητα συνυποχρέων:

Σε κάθε περίπτωση, επισημαίνεται και πάλι ότι η πτώχευση του πρωτοφειλέτη ή ενός από τους συνοφειλέτες σε ολόκληρο (π.χ. ενός από τα περισσότερα συνυπόχρεα έναντι του Δημοσίου πρόσωπα) δεν επιφέρει αλλαγή στη νομική θέση του πιστωτή απέναντί τους. Επομένως, το Δημόσιο, ως πιστωτής, μπορεί να εγγράφει υποθήκες σε περιουσιακά στοιχεία των συνυποχρέων του πτωχεύσαντα,

με τους ίδιους όρους που ισχύουν για όλους τους κοινούς οφειλέτες (όπως συμβαίνει και με τα αναγκαστικά μέτρα).

Τονίζεται ότι κατά το άρθρο 3 παρ 2 Ν. 2120/1993, οι αρμόδιοι υπάλληλοι των Δ.Ο.Υ. **υποχρεούνται να λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για την είσπραξη χρηματικής απαίτησης του Δημοσίου, από αυτά που προβλέπονται στον Κ.Ε.Δ.Ε. το αργότερο έως την πάροδο εξαμήνου από την επόμενη ημέρα της λήξεως καταβολής του χρέους.**

Για την επιλογή και εφαρμογή του κατάλληλου αναγκαστικού ή διασφαλιστικού μέτρου, πρέπει να τηρείται πάντα **η αρχή της αναλογικότητας**, όπως παρατηρήθηκε και παραπάνω (π.χ. εγγραφή υποθήκης σε ακίνητο ανάλογης προς την οφειλή οικονομικής αξίας, καθυστέρηση πληρωμής πέραν ενός εύλογου χρονικού διαστήματος, αδυναμία εξασφάλισης των απαιτήσεων του Δημοσίου με ηπιότερο για τον οφειλέτη μέτρο λ.χ. με παροχή προσωπικών εγγυήσεων).

VIII. ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΠΡΑΞΕΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΥΠΟΠΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ (ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΗ ΑΝΑΚΛΗΣΗ) - ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ ΠΑΥΣΗΣ ΠΛΗΡΩΜΩΝ

Γενικά

Στον ισχύοντα Πτωχευτικό Κώδικα ρυθμίζεται με ειδικές διατάξεις (άρθρα 41 έως και 51) ο θεσμός της πτωχευτικής ανάκλησης, δηλαδή η διαδικασία με την οποία ανατρέπονται επιζήμιες για την ομάδα των πιστωτών πράξεις, οι οποίες συντελέστηκαν πριν από την κήρυξη σε πτώχευση, κατά κανόνα δε μέσα στην ύποπτη περίοδο (δηλαδή κατά το χρονικό διάστημα από την παύση των πληρωμών μέχρι την κήρυξη της πτώχευσης). Η ανατροπή αυτή επιτυγχάνεται με απόφαση του πτωχευτικού δικαστηρίου μετά από αγωγή ή ένσταση που ασκεί ο σύνδικος (άρθρο 48 παρ. 2).

α. Ανάκληση πράξεων που έγιναν κατά την ύποπτη περίοδο

Όπως προκύπτει από τα άρθρα 42 και 43 του Πτωχευτικού Κώδικα, ορισμένες κατηγορίες πράξεων, που έγιναν μέσα στην ύποπτη περίοδο, τεκμαίρονται επιζήμιες και **ανακαλούνται υποχρεωτικά** (συγκεκριμένα οι χαριστικές δικαιοπραξίες, η πληρωμή από τον οφειλέτη μη ληξιπρόθεσμων χρεών, η ανώμαλη πληρωμή ληξιπρόθεσμων χρεών, η σύσταση εμπράγματης ή ενοχικής ασφάλειας για προϋπάρχουσες υποχρεώσεις), ενώ άλλες (κάθε αμφοτεροβαρής πράξη του οφειλέτη ή πληρωμή από αυτόν ληξιπρόθεσμων χρεών του κατά την ύποπτη περίοδο) μπορούν να ανακληθούν υπό τις προϋποθέσεις του άρθρου 43.

β. Δυνατότητα του Δημοσίου να ζητήσει διεύρυνση της ύποπτης περιόδου

Για το λόγο αυτό, το Δημόσιο, ως πιστωτής, σε περίπτωση που διαπιστώσει ότι ο μετέπειτα πτωχέυσας οφειλέτης του είχε προβεί λίγο πριν από την έναρξη της ύποπτης περιόδου (δηλαδή λίγο πριν από το χρονικό σημείο της παύσης πληρωμών) σε κάποια επιζήμια για το Δημόσιο πράξη (συνήθως μεταβίβαση περιουσιακού του στοιχείου), έχει έννομο συμφέρον να υποβάλει στο Πτωχευτικό Δικαστήριο **αίτηση για μεταβολή του χρόνου παύσης πληρωμών**, ώστε να διευρυνθεί η ύποπτη περίοδος και να συμπεριλάβει την επιζήμια πράξη με απώτερο σκοπό την ανάκληση αυτής δια του συνδίκου.

Τονίζεται ότι η ύποπτη περίοδος δεν μπορεί να διευρυνθεί πέραν της διετίας πριν από την ημέρα κήρυξης σε πτώχευση, όπως σημειώθηκε παραπάνω (βλ. άρθρο 7 παρ. 2).

γ. Ανάκληση δόλιων πράξεων που έγιναν εντός πενταετίας πριν από την κήρυξη σε πτώχευση

Επισημαίνεται ότι ο Πτωχευτικός Κώδικας προβλέπει την ανάκληση και επιζήμιων πράξεων εκτός της ύποπτης περιόδου, εφόσον διενεργήθηκαν **την τελευταία πενταετία πριν από την κήρυξη της πτώχευσης** και έγιναν **με δόλο του οφειλέτη να ζημιώσει** τους πιστωτές του ή να ωφελήσει ορισμένους σε βάρος άλλων και **ο τρίτος αντισυμβαλλόμενος γνώριζε** κατά το χρόνο διενέργειας της πράξης το δόλο του οφειλέτη (βλ. άρθρο 44).

δ. Δυνατότητα του Δημοσίου ως πιστωτή να ζητήσει από το σύνδικο την ανάκληση πράξεων -

Δυνατότητα άσκησης της ανακλητικής αξίωσης από το Δημόσιο σε περίπτωση αμέλειας του σύνδικου

Σε κάθε περίπτωση, όπως σημειώθηκε, την αξίωση για την ανάκληση των παραπάνω πράξεων ασκεί ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου ο σύνδικος. **Το Δημόσιο, ως πιστωτής, δικαιούται να ζητήσει από το σύνδικο να προβεί στην ανάκληση πράξεων που ανήκουν στις προαναφερθείσες κατηγορίες.** Το εν λόγω αίτημα υποβάλλεται στο σύνδικο εγγράφως από τη Δ.Ο.Υ. και αναφέρει τις συγκεκριμένες πράξεις, των οποίων επιθυμεί την ανάκληση καθώς και το νόμιμο λόγο ανάκλησης. Σε περίπτωση που ο σύνδικος αμελήσει να ασκήσει την αγωγή ανάκλησης μέσα σε δύο (2) μήνες από τη λήψη του αιτήματος, δικαιούται να την ασκήσει το ίδιο το Δημόσιο (βλ. άρθρο 48 παρ. 2).

ε. Ενέργειες Δ.Ο.Υ. σχετικά με την ανάκληση πράξεων

Κατά συνέπεια, σε κάθε περίπτωση πτώχευσης οφειλέτη του Δημοσίου, το Δικαστικό Τμήμα των Δ.Ο.Υ., πρέπει, σε συνεργασία με τα αντίστοιχα Τμήματα Φορολογίας Εισοδήματος και Κεφαλαίου, να διερευνά τυχόν μεταβολές στις Δηλώσεις Στοιχείων Ακινήτων (Ε9) και τυχόν μεταβιβάσεις περιουσιακών στοιχείων, στις οποίες ο πτωχός οφειλέτης προέβη κατά την ύποπτη περίοδο ή κοντά σ' αυτήν, όπως επίσης και μέσα στη πενταετία πριν από την κήρυξη σε πτώχευση (στην τελευταία περίπτωση, εφόσον υποψιάζεται δόλο εκ μέρους του μετέπειτα πτωχεύσαντα οφειλέτη και γνώση του τρίτου αντισυμβαλλομένου), ώστε να ενεργήσει τα δέοντα κατά περίπτωση (βλ. ανωτέρω υπό στοιχεία α, β, γ, δ).

Προκειμένου να υποβληθεί αίτηση για μεταβολή του χρόνου παύσης πληρωμών ή να ασκηθεί ανακλητική αγωγή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου, η αρμόδια Δ.Ο.Υ. διαβιβάζει το σχετικό αίτημα, με πλήρη φάκελο της υπόθεσης, στη Διεύθυνση Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Δ16), η οποία στη συνέχεια το διαβιβάζει στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για την άσκηση του κατάλληλου ένδικου βοηθήματος. Επισημαίνεται ότι η αίτηση μεταβολής του χρόνου παύσης πληρωμών είναι απαράδεκτη μετά την περάτωση της επαλήθευσης των πιστώσεων, κατά το άρθρο 93 και σε κάθε περίπτωση μετά πάροδο έτους από την κήρυξη της πτώχευσης (άρθρο 7 παρ. 3).

ΙΧ. ΑΝΑΓΓΕΛΙΑ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΤΑ ΠΤΩΧΩΝ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ

α. Τρόπος και προθεσμία αναγγελίας των απαιτήσεων του Δημοσίου – Περιεχόμενο αναγγελίας

Όπως προκύπτει από τη νέα διάταξη του άρθρου 4 παρ. 6 εδ. γ του Ν. 3808/10-12-2009 (ΦΕΚ 227/10-12-2009), η αναγγελία των απαιτήσεων του Δημοσίου σε πτώχευση δεν υπόκειται στο χρονικό περιορισμό του άρθρου 90 παρ. 1 του Πτωχευτικού Κώδικα (3 μήνες από τη δημοσίευση της πτωχευτικής απόφασης στο Δελτίο Δικαστικών Δημοσιεύσεων), καθώς **εξακολουθούν να ισχύουν εν προκειμένω οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 62 παρ. 1 του Κ.Ε.Δ.Ε.**

Κατά συνέπεια, η αναγγελία των απαιτήσεων του Δημοσίου γίνεται από τον Προϊστάμενο της Δ.Ο.Υ., στην οποία είναι βεβαιωμένα τα χρέη, στο Γραμματέα των Πτωχεύσεων και στο σύνδικο (άρθρο 4 παρ. 6 εδ γ του Ν. 3808/2009 σε συνδυασμό με άρθρο 62 παρ. 1 εδ ε του Κ.Ε.Δ.Ε.), μόλις λάβει γνώση της πτώχευσης, δια δημοσίου εγγράφου, που επιδίδεται στο γραμματέα και συνοδεύεται από πίνακα των βεβαιωμένων σε βάρος του πτωχού οφειλέτη απαιτήσεων του Δημοσίου. Τυχόν νέες βεβαιωμένες απαιτήσεις πρέπει επίσης να αναγγέλλονται χωρίς καθυστέρηση, **το αργότερο μέχρι τη σύνταξη πίνακα διανομής** (βλ. Α.Π. 2119/1983 ΝοΒ 33,50, Δ. 16,464).

Υπενθυμίζεται ότι κατά το άρθρο 84 παρ. 1 του ΚΕΔΕ η επίδοση της αναγγελίας, για να είναι νομότυπη, **πρέπει να διενεργείται αποκλειστικά από δικαστικό επιμελητή ή υπάλληλο του Δημοσίου**. Επομένως, είναι νομικά ανυπόστατη (ισοδυναμεί με παράλειψη αναγγελίας) η κοινοποίηση της αναγγελίας με άλλο μέσο (π.χ. με συστημένη ταχυδρομική επιστολή ή με τηλεμοιοτυπία (fax) βλ. σχετικά ΕφΑθ 1600/1999 ΕλλΔνη 42,197). Για τον κατά το μέτρο του δυνατού, μάλιστα, περιορισμό των εξόδων από τις επιδόσεις αναγγελιών, **συνιστάται στις Δ.Ο.Υ. να προτιμούν την διενέργεια επιδόσεων από υπαλλήλους τους**, υπό την προϋπόθεση βέβαια πάντα ότι αυτό είναι ευχερές και δεν παρακωλύει το έργο της Υπηρεσίας.

Τονίζεται ότι **στο έντυπο της αναγγελίας πρέπει να σημειώνονται κάθε φορά με σαφήνεια όλα τα προνόμια με τα οποία εξασφαλίζονται οι αναγγελλόμενες απαιτήσεις του Δημοσίου, δηλαδή τόσο το γενικό προνόμιο (και οι σχετικές διατάξεις που το προβλέπουν βλ. κατωτέρω στο κεφάλαιο υπό στοιχείο XI), όσο και η τυχόν υποθήκη που έχει εγγράψει η Δ.Ο.Υ. σε ακίνητο του οφειλέτη** (βλ. άρθρο 91 παρ. 2 Πτωχευτικού Κώδικα). Το τελευταίο αυτό στοιχείο (όπως και τυχόν κατάσχεση που έχει επιβάλλει η Δ.Ο.Υ.) πρέπει να σημειώνεται δίπλα στο χρέος, το οποίο διασφαλίζουν, δηλαδή στην αντίστοιχη φορά σειρά / εγγραφή του πίνακα χρεών που επιδίδεται με την

αναγγελία². Επισημαίνεται ότι παράλειψη σημείωσης τυχόν υποθήκης στην αναγγελία έχει ως αποτέλεσμα να μην λαμβάνεται υπόψη το ειδικό αυτό προνόμιο.

Τέλος, επισημαίνεται ότι **τόσο στην κοινή αναγκαστική εκτέλεση όσο και στην πτώχευση δεν επιτρέπεται η επίδοση της αναγγελίας μέσα στο χρονικό διάστημα από 1 μέχρι 31 Αυγούστου** και, επομένως, **τυχόν επίδοση αναγγελίας κατά τη διάρκεια του Αυγούστου είναι άκυρη** (βλ. νομολογία με την οποία έγινε σχετική ερμηνεία του άρθρου 940 Α του Κ.Πολ.Δ.: Α.Π. 1868/1999 Ελλ.Δνη 2000, 1325, ΕφΘεσ 542/2005 Επισκ.Εμπ.Δικ. 2005, 440, Εφ.Αθ. 11081/1996 Ελλ.Δνη 38,1630). Σημειωτέον ότι η ανωτέρω διάταξη δεν εφαρμόζεται, όταν πρόκειται για πλοία και αεροσκάφη.

β. Μη υποβολή των απαιτήσεων του Δημοσίου σε επαλήθευση

Όπως προκύπτει από την ίδια ως άνω διάταξη του άρθρου 4 παρ. 6 εδ. γ του Ν. 3808/2009, οι ειδικές διατάξεις του άρθρου 62 του Κ.Ε.Δ.Ε. εξακολουθούν να ισχύουν και ως προς το ζήτημα της επαλήθευσης των απαιτήσεων του Δημοσίου. **Κατά συνέπεια, οι αναγγελοθίσεις απαιτήσεις του Δημοσίου εξακολουθούν να μην υπόκεινται –και υπό το νέο καθεστώς– σε επαλήθευση** (βλ. την ερμηνευτική των σχετικών διατάξεων του Κ.Ε.Δ.Ε. νομολογία, ενδεικτικά τις ολομ. Α.Π. 538/1981 ΝοΒ 1982, 210, Α.Π. 1124/1994 Ελλ Δνη 1997, 1137). Σε περίπτωση που οι εν λόγω απαιτήσεις ή το προνόμιο τους αμφισβητούνται από το σύνδικο, ο τελευταίος οφείλει να ασκήσει ανακοπή, η οποία εκδικάζεται πλέον σύμφωνα με τα άρθρα 218 και επόμενα του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ή κατά το άρθρο 933 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, εφόσον οι απαιτήσεις που αναγγέλλει το Δημόσιο είναι ιδιωτικού δικαίου π.χ. προέρχονται από δάνεια, μισθώματα κ.λπ).

γ. Αποφυγή καθυστερήσεων στην αναγγελία των απαιτήσεων του Δημοσίου –

Άμεση διεκπεραίωση εκκρεμούντων φορολογικών ελέγχων

Ωστόσο, είναι σημαντικό οι Δ.Ο.Υ. να προβαίνουν χωρίς καθυστέρηση –και κατά προτίμηση εντός της γενικής τρίμηνης προθεσμίας που προβλέπει ο Πτωχευτικός Κώδικας– στην

---

² Για το λόγο αυτό, έγινε πρόσφατα σχετική επεξεργασία του εντύπου της αναγγελίας από τη Διεύθυνση Εφαρμογών TAXIS (Δ30) και περιλήφθηκε στον πίνακα χρεών του εντύπου διακριτή στήλη με την επισήμανση-τίτλο «Ασφάλειες για χρέος (Υποθήκες, κατασχέσεις)», όπου πρέπει να σημειώνονται χειρόγραφα σε κάθε σειρά / εγγραφή του πίνακα τα στοιχεία αυτά.

_____ ώστε να επιτυγχάνεται η ταχύτερη δυνατή διακοπή της παραγραφής των απαιτήσεων του Δημοσίου, αλλά και για άλλους λόγους, όπως για να είναι δυνατή η από νωρίς συμμετοχή της Δ.Ο.Υ. στην πτωχευτική διαδικασία και η στενή παρακολούθηση αυτής, όταν αυτό κρίνεται σκόπιμο στη συγκεκριμένη περίπτωση για τη διασφάλιση των συμφερόντων του Δημοσίου, όπως και σε περίπτωση υποβολής σχεδίου αναδιοργάνωσης, οπότε στην ειδική συνέλευση για τη ψήφισή του προσκαλούνται ατομικά μεταξύ άλλων οι αναγγεληθέντες πιστωτές (βλ. ανωτέρω κεφάλαιο υπό στοιχείο ΙΙΙ περίπτωση 8).

Προκειμένου να καθίσταται δυνατή η ταχεία και πλήρης αναγγελία των πτωχευτικών απαιτήσεων του Δημοσίου, **οι Δ.Ο.Υ., όταν διαπιστώνουν (με οποιονδήποτε τρόπο) ότι επίκειται έκδοση πτωχευτικής απόφασης οφειλέτη του Δημοσίου, πρέπει να μεριμνούν για την άμεση διεκπεραίωση όλων των εκκρεμούντων σε βάρος του ελέγχων και για την ταχεία βεβαίωση των οφειλών του.**

Από τα παραπάνω συνάγεται ένα επιπλέον επιχείρημα για τη σπουδαιότητα της έγκαιρης διενέργειας φορολογικών ελέγχων, κατά προτίμηση σε υγιείς επιχειρήσεις, όπως τονίστηκε στο αμέσως προηγούμενο κεφάλαιο.

Είναι ευνόητο, ότι **προϋπόθεση** για την ταχεία και πλήρη βεβαίωση των πτωχευτικών χρεών είναι **η στενή επικοινωνία και συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων τμημάτων των Δ.Ο.Υ. (Δικαστικό, Ελέγχου, Εσόδων) ή των Δ.Ο.Υ. και των κατά περίπτωση αρμόδιων Ελεγκτικών Κέντρων (Π.Ε.Κ., Δ.Ε.Κ.),** ώστε η πληροφόρηση των αρμόδιων Τμημάτων της Δ.Ο.Υ. και Υπηρεσιών για επικείμενη πτώχευση οφειλέτη του Δημοσίου να είναι απρόσκοπτη και η ανταπόκριση σε αιτήματα διενέργειας ελέγχου να είναι άμεση.

δ. Διακοπή της παραγραφής των απαιτήσεων λόγω αναγγελίας

Υπενθυμίζεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 88 παρ. 1 περίπτωση (γ) του Κώδικα Δημοσίου Λογιστικού (Ν. 2362/1995), **η αναγγελία χρηματικής απαίτησης του Δημοσίου στην πτώχευση του οφειλέτη ή του συνυπόχρεου μ' αυτόν προσώπου διακόπτει την παραγραφή της εν λόγω απαίτησης.**

X. ΠΡΟΝΟΜΙΑΚΗ ΚΑΤΑΤΑΞΗ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Σύμφωνα με τη νέα διάταξη του άρθρου 4 παρ. 6 εδ. β του νόμου 3808/10-12-2009 (ΦΕΚ 227Α'/10-12-2009), επανήλθε το γενικό προνόμιο του Δημοσίου στην έκταση που είχε πριν από την έναρξη ισχύος του Πτωχευτικού Κώδικα, οι διατάξεις του οποίου (άρθρο 154 περ. ε) το είχαν συρρικνώσει σημαντικά. Ακολούθως, μετά την έναρξη ισχύος του ανωτέρω νόμου, εφαρμόζεται η διάταξη της παραγράφου 5 του άρθρου 61 του ΚΕΔΕ (όπως έχει αντικατασταθεί με τη διάταξη του άρθρου 41 παρ. 10 και 11 του ν.2648/22-10-1998), κατά την οποία το Δημόσιο κατατάσσεται και στις νέες πτωχεύσεις οφειλετών του (εκείνες δηλαδή που διέπονται από τον Πτωχευτικό Κώδικα βλ. κεφάλαιο Ι) με γενικό προνόμιο και συγκεκριμένα στην προνομιακή σειρά της παραγράφου 1 του άρθρου 61 του Κ.Ε.Δ.Ε. για όλες τις απαιτήσεις του που γεννήθηκαν ή ανάγονται σε χρόνο πριν από την πτώχευση, ανεξαρτήτως του χρόνου βεβαίωσής τους.

Κατά συνέπεια, το προνόμιο του Δημοσίου στις πτωχευτικές διανομές έχει πλέον την έκταση που είχε και πριν από την έναρξη ισχύος του Πτωχευτικού Κώδικα.

XI. ΑΝΑΚΟΠΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΤΑ ΠΙΝΑΚΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ

Για το εκπλειστηρίασμα που προκύπτει από την εκποίηση στοιχείων ή του συνόλου της πτωχευτικής περιουσίας καθώς και για κάθε ποσό που εισπράττει για λογαριασμό της πτώχευσης, ο σύνδικος συντάσσει πίνακα διανομής, ο οποίος κηρύσσεται εκτελεστός με πράξη του εισηγητή. Όπως σημειώθηκε και ανωτέρω (Κεφάλαιο υπό στοιχείο ΙΙΙ), ο πίνακας αυτός δημοσιεύεται στο Δ.Δ.Δ. του Ταμείου Νομικών, ενδεχομένως δε και σε εφημερίδες που προσδιορίζει ο εισηγητής, κατά τις διατάξεις του άρθρου 153 παρ. 2.

Ήδη, με τη νέα διάταξη της παραγράφου 7 του άρθρου 67 του Ν. 3842/2010 (ΦΕΚ 58 Α'), όπως σημειώθηκε, θεσπίζεται υποχρέωση του συνδίκου να επιδώσει τον πίνακα διανομής και την πράξη του εισηγητή, με την οποία κηρύσσεται ο πίνακας εκτελεστός, στο Δημόσιο, κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 58 παρ. 4 του Κ.Ε.Δ.Ε. Εντός 30 ημερών από την ως άνω επίδοση δικαιούται το Δημόσιο να ασκήσει ανακοπή ενώπιον του πτωχευτικού δικαστηρίου. Όπως έχει κριθεί από τη νομολογία (Α.Π. 1635/2002 Ελλ. Δνη 2003, 745, Α.Π. 1320/2003 Ελλ.Δνη 2005, 115, Α.Π. 432/2002 Ε.Ε.Ν. 2003, 367, Ε.Α. 10708/1991 Δίκη 23, 540, Ε.Α. 4651/1990 Ελλ. Δνη 31, 1517), η επίδοση στο Δημόσιο, που απαιτείται για την έναρξη της τριακονθήμερης προθεσμίας του

άρθρου 58 παρ. 4 του Κ.Ε.Δ.Ε., είναι διπλή, δηλαδή πρέπει να γίνεται τόσο στον προϊστάμενο της αναγγελθείσας Δ.Ο.Υ. όσο και στον υπουργό Οικονομικών. Επομένως, με τη νέα αυτή διάταξη διευρύνθηκε για το Δημόσιο (και τα άλλα Ν.Π.Δ.Δ., οι απαιτήσεις των οποίων εισπράττονται κατά Κ.Ε.Δ.Ε.) η προθεσμία για την άσκηση ανακοπής που προβλέπει η γενική διάταξη της παραγράφου 1 του άρθρου 161 του Πτωχευτικού Κώδικα (10 ημέρες από την επομένη της τελευταίας χρονολογικά δημοσίευση του πίνακα διανομής κατά το άρθρο 153 παρ. 2 του Πτωχευτικού Κώδικα) και θεσπίστηκε υποχρέωση επίδοσης του πίνακα διανομής στο Δημόσιο (και τα λοιπά ΝΠΔΔ) για την έναρξη της τριακονθήμερης προθεσμίας.

Αμέσως μόλις γίνει κοινοποίηση πίνακα διανομής στη Δ.Ο.Υ., η τελευταία οφείλει αμέσως να τον διαβιβάσει στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (στο αρμόδιο δικαστικό γραφείο) μαζί με φάκελο της υπόθεσης, που θα περιλαμβάνει τις αναγγελθείσες απαιτήσεις του Δημοσίου, προκειμένου το Ν.Σ.Κ. να ελέγξει τη νομιμότητα του πίνακα και να ασκήσει τυχόν ανακοπή.

XII. ΛΟΓΟΙ ΠΕΡΑΤΩΣΗΣ ΤΗΣ ΠΤΩΧΕΥΣΗΣ

Σύμφωνα με τις νέες διατάξεις (άρθρα 164 και 170 σε συνδυασμό με άρθρο 168), λόγοι περάτωσης της πτώχευσης είναι:

- η **τελεσιδικη επικύρωση του σχεδίου αναδιοργάνωσης** (βλέπε και άρθρο 125 παρ.2),
- η **εκποίηση όλων των στοιχείων του ενεργητικού της πτωχευτικής περιουσίας** και η διανομή του προϊόντος στους πιστωτές,
- η **παύση των εργασιών της πτώχευσης**. Ο λόγος αυτός επέρχεται με δύο τρόπους: είτε **α) με απόφαση του Πτωχευτικού Δικαστηρίου** (άρθρο 166 παρ. 1), οπότε η περάτωση της πτώχευσης επέρχεται μετά πάροδο ενός (1) μηνός από τη δημοσίευση της απόφασης αυτής (άρθρο 166 παρ. 2), είτε **β) αυτοδικαίως** και χωρίς άλλη διατύπωση **μετά παρέλευση δέκα (10) ετών από την έναρξη της ένωσης των πιστωτών και σε κάθε περίπτωση μετά παρέλευση δεκαπέντε (15) ετών από την κήρυξη της πτώχευσης**. Υπενθυμίζεται ότι κατά το προϊσχύον δίκαιο, η παύση των εργασιών της πτώχευσης δεν προκαλούσε την περάτωση αυτής.
- Η **αποκατάσταση του πτωχού λόγω εξόφλησης όλων των πτωχευτικών πιστωτών** κατά κεφάλαιο και τόκους μέχρι την κήρυξη της πτώχευσης (άρθρο 170 παρ. 4 σε συνδυασμό με άρθρο 168 παρ. 1 περ. β). Η αποκατάσταση επέρχεται με την τελεσιδικία της σχετικής δικαστικής απόφασης (άρθρα 170 παρ. 1 και 169).

➤ **Η αποκατάσταση του πτωχού λόγω παρόδου δεκαετίας από την κήρυξη σε πτώχευση, με τελεσίδικη δικαστική απόφαση, μόνο όμως εφόσον η περάτωση κηρυχθεί ρητά με τη δικαστική απόφαση της αποκατάστασης επειδή δεν συντρέχει λόγος διατήρησης της πτώχευσης (άρθρο 170 παρ. 5 σε συνδυασμό με άρθρο 168 παρ. 1 περ. α και 166 παρ. 2 εδ. πρώτο και δεύτερο). Αν δεν ορίζεται αυτό ρητά στη δικαστική απόφαση, μόνη η αποκατάσταση του πτωχού λόγω παρόδου δεκαετίας δεν συνεπάγεται την περάτωση της πτώχευσης.**

Επομένως, **κατά τα ανωτέρω χρονικά σημεία της περάτωσης αρχίζει νέα παραγραφή των απαιτήσεων του Δημοσίου ως πτωχευτικού πιστωτή**, η οποία διακόπηκε με την αναγγελία τους (άρθρο 88 Ν. 2362/1995 - Κώδικας Δημοσίου Λογιστικού).

XIII. ΑΥΤΟΔΙΚΑΙΗ ΠΕΡΑΤΩΣΗ ΠΑΛΙΩΝ ΠΤΩΧΕΥΣΕΩΝ ΜΕΤΑ ΠΑΡΟΔΟ 20ΕΤΙΑΣ (ΑΡΘΡΟ 182 ΠΑΡ. 3)

Όπως τονίστηκε στο Κεφάλαιο I, οι εκκρεμείς κατά την έναρξη ισχύος (16/9/2007) του Πτωχευτικού Κώδικα διαδικασίες, δηλαδή εκείνες για τις οποίες η σχετική αίτηση για κήρυξη της πτώχευσης υποβλήθηκε πριν από το παραπάνω χρονικό σημείο, εξακολουθούν να διέπονται από το προϊσχύον δίκαιο (άρθρο 182 παρ. 2).

Κατ' εξαίρεση, η διάταξη του άρθρου 166 παρ. 3, που αναφέρεται στην αυτοδίκαιη επέλευση των αποτελεσμάτων της παύσης εργασιών (περάτωση της πτώχευσης, άρση της πτωχευτικής απαλλοτρίωσης, ανάληψη της διοίκησης της περιουσίας από τον οφειλέτη, ανάληψη των ατομικών καταδιωκτικών μέτρων από τους πιστωτές και παύση του λειτουργήματος του συνδίκου και του εισηγητή δικαστή) εφαρμόζεται χωρίς άλλη διατύπωση και επί των εκκρεμών κατά την έναρξη ισχύος του Πτωχευτικού Κώδικα πτωχεύσεων, εφόσον έχει συμπληρωθεί μια εικοσαετία από την κήρυξη των πτωχεύσεων αυτών.

Επομένως, κάθε εκκρεμής κατά την έναρξη ισχύος του Πτωχευτικού Κώδικα πτώχευση περατώνεται αυτοδικαίως και χωρίς άλλες διατυπώσεις, με τη συμπλήρωση είκοσι (20) ετών από την κήρυξή της, οπότε αρχίζει νέος χρόνος παραγραφής.

XIV. ΑΙΤΗΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΩΣ ΠΙΣΤΩΤΗ ΓΙΑ ΚΗΡΥΞΗ ΣΕ ΠΤΩΧΕΥΣΗ ΟΦΕΙΛΕΤΩΝ ΤΟΥ: ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΑΠΟΔΟΧΗΣ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ ΑΠΟ ΤΟ ΠΤΩΧΕΥΤΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (ΑΡΘΡΑ 2, 3 ΚΑΙ 5)

Το Δημόσιο, όπως και κάθε πιστωτής που έχει έννομο συμφέρον, δύναται να ζητήσει την κήρυξη οφειλέτη του σε πτώχευση. Για να γίνει δεκτή η αίτηση από το Πτωχευτικό Δικαστήριο, πρέπει να αποδειχθεί η συνδρομή των ακόλουθων προϋποθέσεων:

- α) ικανότητα πτώχευσης του οφειλέτη (την ικανότητα αυτή έχουν όλοι οι έμποροι –φυσικά πρόσωπα και εμπορικές εταιρείες- πλέον όμως πτωχευτική ικανότητα έχουν και οι ενώσεις προσώπων με νομική προσωπικότητα που, χωρίς να είναι εμπορικές, επιδιώκουν οικονομικό σκοπό, κυρίως δηλαδή οι αστικές εταιρείες με νομική προσωπικότητα και οικονομικό σκοπό βλ. ΑΚ 784),
- β) περιέλευση του οφειλέτη σε κατάσταση μόνιμης και γενικής παύσης πληρωμών,
- γ) ύπαρξη περιουσίας του οφειλέτη που να επαρκεί για τις ανάγκες της πτώχευσης και
- δ) μη καταχρηστικότητα στην υποβολή του αιτήματος.

Αναφορικά δε με την υπό στοιχείο β προϋπόθεση (μόνιμη και γενική παύση πληρωμών), το Δημόσιο, ως αιτών πιστωτής, πρέπει να αποδεικνύει μόνιμη και διαρκή αδυναμία του οφειλέτη να ανταπεξέλθει στις οικονομικές του υποχρεώσεις, όχι μόνο έναντι του Δημοσίου (π.χ. καμία εξόφληση έναντι των οφειλομένων, μη συμμόρφωση σε ρύθμιση-διακανονισμό, φυγή-κλείσιμο επιχείρησης κ.λπ.) αλλά και έναντι τρίτων δανειστών (π.χ. ύπαρξη διαμαρτυρημένων συναλλαγματικών, ανεκτέλεστων κατανηφιστικών αποφάσεων κ.λπ.). Όσον αφορά στην υπό στοιχείο (γ) προϋπόθεση, πρέπει να αποδεικνύεται η ύπαρξη στοιχειώδους περιουσίας του οφειλέτη για την έναρξη των εργασιών της πτώχευσης (π.χ. από τις φορολογικές δηλώσεις τελευταίων ετών).

Κατά συνέπεια, κάθε ενδιαφερόμενη Δ.Ο.Υ., πρέπει να αποστέλλει στη Διεύθυνση Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Δ16) του Υπουργείου Οικονομικών, μαζί με το αίτημά της, επαρκή στοιχεία για την εμπορική δραστηριότητα και τις συναλλαγές του οφειλέτη, από τα οποία θα αποδεικνύεται η συνδρομή των παραπάνω προϋποθέσεων, προκειμένου το αίτημα να προωθείται περαιτέρω στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Ν.Σ.Κ.).

Υπενθυμίζεται ότι η υποβολή αίτησης από το Δημόσιο για κήρυξη σε πτώχευση οφειλέτη του αποτελεί **έσχατο μέσο** για τη διασφάλιση και είσπραξη των απαιτήσεων του Δημοσίου.

Τέλος, σημειώνεται ότι μετά την υποβολή αίτησης για κήρυξη σε πτώχευση οφειλέτη του Δημοσίου, είτε από το ίδιο είτε από τρίτο πιστωτή, το Δημόσιο, εφόσον έχει έννομο συμφέρον, μπορεί να ζητήσει από τον Πρόεδρο του Πτωχευτικού Δικαστηρίου να διατάξει τη λήψη προληπτικών μέτρων, προκειμένου να αποτραπεί η μείωση της περιουσίας του οφειλέτη του κατά το διάστημα που

θα μεσολαβήσει μέχρι την έκδοση της δικαστικής απόφασης για την πτώχευση (άρθρο 10 του Πτωχευτικού Κώδικα).

**Ο Γενικός Γραμματέας
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΣ**

www.sale.gr